

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 356. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357631072/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

indesluttede Graven Ens Et og Alt. Ikke engang den kummer lige Udflygt fattes, at Julie synes ham den genfødte Sophie, hvad jo rigtignok Romantikernes Dvælen ved Ideen om en Forudtillværelse kunde lægge ret nær. Her som ellers i Hardenbergs Lævned er imidlertid det tilsyneladende Unaturlige en let forstaaelig Affødsning af Forholdene: Sophie v. Kühn synes omtrent som Auguste Böhmer at have været et Barn, der i Udvikling var langt forud for sine Aar. Hun traadte den 23aarige Yngling imøde paa én Gang med Barnets og Jomfruens Tiltrækning; hendes Træk var ædle; de dybe, mørke Øjne med det store Blik syntes at rumme en Verden. Ogsaa Andre, der har betragtet hende med roligt Blod, kælder hende «en himmelsk Skabning»; hendes Lokkehoved syntes at svæve over den fine Skikkelse.

Sophies Hjem, hendes Forældres muntre, gæstfri Hus stod i den stærkeste Modsætning til det, fra hvilket den unge Hardenberg var udgaaet; den hele Familie virkede fortryllende paa ham som senere paa hans ældre Broder. Saaledes blev den endnu uudviklede unge Pige, der maaske ved et længere Samliv vilde have skuffet ham som for verdslig eller for ubetydlig, hans Muse, hans Beatrice, hans Ideal. Og da næsten samtidigt med hendes Død hans Broder Erasmus, med hvem et smukt, aabent Venskab forbandt ham, blev revet bort af Brystsyge, er det naturligt nok, at det var ham, som havde Livet tabt al Tiltrækning for ham. Døden forekom ham ikke blot som Forløsning; men med sit Anlæg til Mystik talte han som alt berørt om den som «et frivilligt Offer». I sin Dagbog skrev han paa dette Tidspunkt: «Min Død skal være Beviset paa min Følelse for det Højeste; ægte Opofrelse, ikke Flugt eller Nødhjælp.»

Under denne Krise begyndte han at nærme sig den positive Kristendom. Ikke at han egenlig gav sig til at hylde nogensomhelst bestemt Bekendelse, endsige nogen Bogstavtro, men hans hedenske Længsel efter Døden antog en kristelig Farve. Hans Sjæleliv havde inderst inde længe været saaledes beskaffet, at han uden Tidsalderens historiske Strømning, der greb Aanderne, lige saa godt kunde være bleven en afgjort Modstander af enhver Kirkelære. Endnu syntes det at gælde om ham, hvad Friedrich Schlegel — endog et Aar senere — skrev til ham: «Maaske har du Valget mellem at være den sidste Kristne, den gamle Religions Brutus, eller at blive det nye Evangeliums Kristus.» Kort derefter var Afgørelsen truffen.